

מתוך זיכרונותיו של אלי מנדל

תרגום מידיש: ד"ר מרדכי זיו (ליברזון)

פברואר 2004

שלמה חארי ואחרים

בראשית שנות השלושים בא לתל-אביב הקובלאי **שלמה חארי**. הוא עזב את גדוד העבודה אשר התרכז בציר בין טבריה וצמת. הם היו קבוצת נוער די גדולה מהשכבה של האינטליגנציה הקובלאית והוולינאית בכלל, שבאו ארצה כדי ליישם בארץ את המהפכה הסוציאליסטית. אחרי ויכוחים ודיונים רבים בא הפילוג של הקבוצה וחלק ממנה עזבו את הארץ בהנהגתו של **אלקין** והגיעו לקרים. שמה קיבלום בהתחלה יפה והם היו חלק מ"הקומונה הראשונה" VIA NOVA – דרך חדשה- בשפת האספרנטו שמייסדה היה ד"ר זמנהוף לודוויג רופא העיניים. אבל האידיליה לא ערכה זמן רב. סטאלין פיזר את הקיבוץ-קומונה והיגלה את חבריו לסיביר. משם לא חזר אף אחד חי.

שלמה חארי היה בין אלה שנשארו נאמנים לארץ-ישראל הכסופה. הוא היה אדם עם כישורים וכישרונות. התיישב בתל-אביב וביחד עם מספר יהודים שבאו מתימן פתח קואופרטיב שבתוכו היה גם קובלאי נוסף- **ליפא מוקרין** - בעל האמצעים לקניית 2 חמורים שהיוו את הבסיס לקואופרטיב ההובלות: "מיריצי החמורים". הרבה מהחבר'ה (הקובלאים) שעזבו מסיבות שונות את הקיבוצים, הצטרפו למובילי החמורים. בזמן ההוא שררה אבטלה די ניכרת בארץ.

מאנה (מוני) נוימן- היה מהחלוצים הראשונים אשר קיבל עבודה בקואופרטיב זה, וכן **יוסקה ברונזפט, נחום (נונצה) מילשטיין, לייזר רויטנברג, שמעון צורף, מוטיה מוקרין** וכותב שורות אלו. זו הייתה הדרך הראשונה להיחפך לאנשי עבודה למופת. החזקנו מעמד תקופה קצרה, כי העבודה גרמה לשחיקה היות והייתה קשה בשביל חלק גדול מהקבוצה. הדרישות של חארי מהעובדים היו תכופות והוא דרש הספק גבוה ("נורמות"). חלק פרשו ומצאו עבודות יותר מתאימות ליכולתם הפיזית. גם שלמה חארי נהפך עם הזמן לפקיד ב"משביר המרכזי". תמה ונשלמה פלוגת מריצי האתונות והחמורים של קובל בישראל.